

CATALUNYA I ELS DRETS NACIONALITARIS

LA Societat Catalana d'Estudis Internacionals ha publicat recentment un treball titulat *La Catalogne et les droits culturels des nationalités*, de Josep Maria Batista i Roca. És la setena publicació de la Societat i, com les anteriors, porta el propòsit de difondre el coneixement del nostre problema polític en els medis internacionals, especialment en els que es preocupen de cercar solució als difícils problemes de redempció de les nacions velles, com Catalunya, o noves, subjectes al domini d'un Estat aliè.

El doctor Batista i Roca s'ha preocupat, en el transcurs dels darrers anys, de recaptar l'ajut de les següents entitats: Unió Federalista de Nacionalitats Europees, Conferència Internacional d'Estudiants, Unió Internacional de Joves Demòcrates, Conferències d'Organitzacions No-Governamentals contra la discriminació, Comunitats Nacionals en el Dret de les Nacions Unides, etc.

L'extens treball que comentem planteja el problema de les nacionalitats sota un doble punt de vista: com a subjectes de dret i com a membres de la comunitat internacional; i defineix la Nació com «un grup humà amb característiques pròpies que són llaços d'unió entre els seus membres i que formen la seva personalitat diferenciada d'altres grups humans».

Cal fixar-se en el concepte de la definició. És el mateix que nosaltres donem com a condició de la nacionalitat, la qual denominem «homogeneïtat dels seus membres» i considerem que és una característica essencial.

Els conceptes Nació i Nacionalitat han variat. Els fonaments geopolític, històric i ètnic que prevalgueren fins a l'extrem d'ésser considerats consubstancials, són actualment substituïts per altres com el de tipus biològic que preconitza Batista basat en el fet de la «necessitat que els nacionals tinguin consciència de formar una nacionalitat diferent i la voluntat de conservar-la».

Batista defuig, amb tota la raó i lucidesa, el terme i concepte de consciència nacional. És que existeix una consciència en les col·lectivitats, com existeix en l'individu? És possible, com s'ha pretès erròniament, especialment en l'època romàntica de Hegel, amb el seu Esperit Absolut de la Nació, Mazzini i Renan, qualificar les nacions com ens dotats d'esperit o d'ànima? No és preferible acceptar el que puguin tenir d'anímic els grups humans, com les nacions, segons les seves manifestacions, com, per exemple, el sentiment comú en tots els seus

membres de formar una comunitat diferent de les altres i la voluntat de conservar-la? No seria aquest el cas dels catalans? No es senten diferents dels que no en són? No és també fenomen comú en tots ells la voluntat de ser catalans, d'haver-se assentat en la Història com a catalans, la seva repugnància a ésser absorbits, a deixar d'ésser catalans, a manifestar un voler autònom en tots els ordres de la cultura?

Heus ací la clau del problema català. Heus ací el que seguidament destaca Batista i Roca quan afirma que «la personalitat pròpia i distinta i la vida són els atributs essencials d'una nacionalitat». I és aquest sentir-se català, diferencial i propi a la vegada, el que indiscutiblement tenen els catalans. D'ací el valor que hi dona Batista.

Es fàcil aleshores induir que la Nació, com entitat cultural i política, tingui uns deures i uns drets (invertim nosaltres la prelatió que dona l'autor a l'ordre dels valors). Els deures són: respectar els drets dels altres i no exercir els propis contra els dels altres ni contra la comunitat internacional. Caldria, al nostre entendre, afegir-hi el deure de col·laborar al bé comú i el d'executar el que l'ètica i la llei internacional exigeixin, dins i fora de la nació.

Quant als drets, Batista els anuncia en el de conservar la personalitat, la pròpia vida, la lliure expressió, la lliure determinació; tenir un govern propi i territori nacional.

Cal no oblidar ni per un moment que Catalunya —segueix l'autor— «pertany a Felip V per dret de conquesta feta per les armes», segons especifica el decret del 1716 i que han estat anul·lades, esclafades i suprimides les Constitucions, usos i costums dels catalans. Aquesta situació no ha deixat de regir ni un sol dia des del 1716 ençà. Insisteixo: ni un sol dia. Avui, com sempre, Catalunya segueix amb la mateixa relació de Poder amb Espanya: tot dins l'Estat, res fora de l'Estat; tal com fou l'Estat feixista, sublimació de l'entelèquia hegeliana i de la realpolítica del segle anterior al nostre. La personalitat del grup català és desconeguda i rebutjada. Tot el que esdevé a Catalunya és ordenat o consentit pel voler espanyol. Són els successors de Felip V, sense excepció ni interrupció, els que manen. Els catalans no són ningú; no tenen dret a res.

Insisteix moltíssim l'autor en la necessitat que Catalunya adopti una po-

sició i una acció jurídica; posició i acció que, encara que ell no ho digui, prové de l'evident inutilitat de tot tracte amb l'enemic secular de Catalunya que és Espanya, ja sigui la posició de l'enemic cultural i pacífic o be salvatge i violent. Res a fer en aquest sentit. La plena personalitat de Catalunya mai no la reconeixerà Espanya. D'ací la necessitat de recórrer a la via internacional.

Batista i Roca segueix, al nostre criteri, un mètode pluralista en l'enfocament i exposició del problema. Platoní i aristotèlic alhora, s'aferma en l'aspecte jurídic, bodinià, en creure que les institucions polítiques són estructures impregnades d'un dret i en creure que el positivisme jurídic, sense menyspreuar la posició jusnaturalista, és el que pot resoldre el nostre plet nacional. Qui sap si aquesta posició l'adopta com un recurs, donada la manca d'impuls de domini del nostre poble, que és la raó del com i el perquè de la seva actuació davant dels organismes internacionals i especialment davant la UNESCO.

La Societat de Nacions creada en la post-guerra del 1914 reconeixia el dret de les *minories nacionals*, al costat i enfront dels Estats Membres de la Societat. Aquest dret ha sofert un gran retrocés en la Carta de les Nacions Unides, on les minories nacionals no tenen dret d'apel·lació. La via jurídica no queda, però, tancada a les Nacions que no essent Estats no formen part de l'ONU.

El tema és vastíssim. Cal impulsar l'aspecte jurídic, com vol Batista. No oblidem però d'impulsar la política del Poder entre la nostra gent. Grec en la necessitat que els nostres humanistes, juristes, sociòlegs i els homes entesos en ciència política enfoquin les seves energies i la seva intel·ligència en les possibilitats que els nous camins han donat a la humanitat.

No hi fa res que els ideals siguin difícils d'assolir en els moments presents. El plet de Catalunya és resoldre el seu alliberament. Només hi ha un dilema: o Catalunya és Nació o és Província. Ni en l'ordre ideològic ni en el realisme polític hi caben termes mitjos. Creure en una tercera posició motivà la tàctica, lloable però caducada, dels primers catalanistes, gent imbuïda d'un enorme potencial nacionalista. Defensar avui una posició *regionalista* és vergonyant i anacrònic. Mig segle d'intents de concòrdia és alligador. L'elegància espiritual en adoptar la via jurídica en la consecució dels fins, queda fora de dubte.

EUROPA

AGRUPAMENT D'ESTATS O CONFEDERACIÓ
DE POBLES?

LA voluntat política general de garantir i conservar la llibertat i la pau de tots els pobles del nostre món és, moltes vegades, expressada en els Tractats entre els Estats, en les declaracions polítiques i en els discursos dels polítics. Tanmateix, les realitzacions d'aquesta voluntat ideal és molt dubtosa.

En el pla de la política mundial aquesta voluntat ha estat principalment expressada en el preàmbul de la Declaració Universal de Drets Humans de les Nacions Unides del 10 de desembre del 1948, on, entre altres coses, es diu:

«Considerant que el reconeixement de la dignitat inherent a tots els membres de la família humana i de llurs drets iguals i inalienables constitueix el fonament de la llibertat, de la justícia i de la pau al món... Considerant que és essencial que els drets de l'home siguin protegits per un règim de dret perquè l'home no sigui empès, com a recurs suprem, a la revolta contra la tirania i l'opressió... Considerant que és essencial d'encoratjar el desenvolupament de relacions amistoses entre les nacions... L'Assemblea General proclama la present Declaració Universal de Drets Humans com l'ideal comú a assolir per tots els pobles...»

A continuació, l'article segon de la Declaració, diu: «Cadascú pot valer-se de tots els drets i de totes les llibertats proclamades en la present Declaració, sense distinció de cap mena, i especialment de raça, color, sexe, llengua, religió, opinió política o tota altra mena d'opinió, d'origen nacional o social, de fortuna, de naixença o de qualsevol altra situació».

I hem de lamentar que aquesta Declaració no passi d'una declaració justa i encara que té una certa importància moral no compromet jurídicament a ningú. En els Estats occidentals en general és reconeguda com a decisiva, però no pas pels Estats comunistes de l'Est, potser perquè la Declaració no és compatible amb la concepció dialèctica-marxista del comunisme. De totes maneres, la Declaració ha d'ésser esmentada perquè és el primer assaig per a crear, en el pla mundial, un dret bàsic dels homes i de les comunitats humanes.

Per a nosaltres, europeus, la Convenció Europea de Salvaguarda dels Drets de l'Home i de les Llibertats Fonamentals del 4 de novembre del 1950 és de la més gran importància.

Aquesta Convenció que és el resultat de la primera iniciativa significativa del Consell d'Europa, té veritablement un valor legal si ha estat ratificada. Actualment tots els Estats-Membres del Consell d'Europa l'han ratificada excepte França que no ha volgut fer-ho perquè no vol estar obligada per la Convenció fins que hagi resolt la qüestió algerina. Si França és així, com una taca blanca —o negra— en el mapa europeu, cal dir que, de l'altre costat, tenim la República Federal d'Alemanya —que no és membre de les Nacions Unides i, per tant, no té obligacions respecte la Declaració Universal dels Drets de l'Home— que ha ratificat, en qualitat de membre del Consell d'Europa, la Convenció, la qual cosa significa el reconeixement i garantia dels drets humans.

El preàmbul de la Convenció Europea de Salvaguarda dels Drets de l'Home i de les Llibertats Fonamentals, diu, entre altres coses, les següents:

«Considerant la Declaració Universal de Drets Humans, proclamada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 10 de desembre del 1948... Considerant que l'objectiu

del Consell d'Europa és realitzar la unió més estreta entre els seus Membres i que un dels mitjans d'assolir aquest objectiu és la salvaguarda i el desenrotllament dels Drets de l'Home i de les llibertats fonamentals... Reafirmant llur profund respecte a aquestes llibertats fonamentals que constitueixen les pròpies bases de la justícia i de la pau del món... Els Governos signants, Membres del Consell d'Europa, han convingut el que segueix...»

Entre els principis garantits per la Convenció Europea hi ha en l'article 14 el principi de la no-discriminació, igual que l'article segon de la Declaració Universal. L'art. 14 diu: «L'exercici dels drets i llibertats de la present Convenció han d'ésser assegurats, sense distinció de cap mena, fonamentada principalment pel sexe, la raça, el color, la llengua, la religió, les opinions polítiques o tota altra mena d'opinions, l'origen nacional o social, el pertànyer a una minoria nacional, la fortuna, la naixença o qualsevol altra situació».

El lector atent haurà remarcat de les cites sobre la Declaració Universal i la Convenció Europea que en aquesta darrera hi ha un afegit que té una relació directa amb el caràcter particular d'Europa en comparació amb el món exterior. La Convenció esmenta, explícitament, les *minories nacionals* com agrupaments amb dret a no ésser discriminats.

Això explica el fet que Europa o millor dit el territori del Consell d'Europa tingui un caràcter particular basat en el fet que els Estats no son expressió perfecta i exacta de les nacions. Si tinguéssim un mosaic d'Estats nacionals purs el nostre problema seria més fàcil de resoldre. Hem de lamentar que el desenrotllament d'aquest segle, amb les modificacions de fronteres imposades per dues guerres mundials, hagi mutilat per raons polítiques una majoria dels pobles d'Europa.

A la República Federal Alemanya hi viu una minoria danesa de 70,000 ànimes; a França hi ha els Alsacians d'origen alemany; a Itàlia 240,000 austriacs; a Àustria un grup eslovac, croates i hongaresos; i a Bèlgica una minoria alemanya.

A més a més, en molts Estats europeus hi ha comunitats ètniques que no poden ésser considerades com minories nacionals i l'existència de les quals planteja problemes molt més difícils. Principalment sabem del cas de Suïssa, un conglomerat d'alemanys, francesos, italians. No es fa gaire cabal de la situació de la Gran Bretanya i al costat dels anglesos hi ha els pobles cèltics, els irlandesos, els escocessos, els galesos. Itàlia amb els seus ciutadans de llengua francesa, sicilians i sards, aquests darrers ben diferenciats ètnicament dels italians. Dinamarca es compon de danesos, de feroès i de groenlandesos. I Bèlgica constitueix una unió triangular de flamencs, valons i alemanys, amb la complicació, a tenir en compte, que la seva capital està habitada per una barreja de flamencs i valons.

Aquesta particularitat de l'Europa occidental és rarament compresa pel món exterior. Sobretot pels habitants dels Estats Units d'Amèrica, país dominant a les Nacions Unides, que gairebé no comprèn que la varietat ètnica d'Europa reclama solucions especials si es tracta de la preservació de la pau entre els homes europeus. Als Estats Units només hi ha una nació: la dels nordamericans. No hi ha res a dir que els ciutadans americans es serveixin d'una llengua determinada, per bé que en la vida pública només valgui la varietat americana de l'idioma anglès, i els grups

ètnics que hi estan domiciliats no gaudeixin de drets especials. Aquest estat de coses té el seu fonament en la història dels Estats Units. Es pot dir que no existeix una nació nordamericana. Els nordamericans constitueixen una comunitat d'immigrants de tot el món que, per raons pràctiques, han fundat un Estat comú en el qual viuen en principi com una barreja. Només pel fet que aquesta Unió es fes o fos fundada pels anglesos, l'idioma anglès ha esdevingut la llengua oficial de l'Estat. L'anglès té poca importància per a la cultura i l'història del poble sencer dels americans.

Es per això que els americans no comprenen la importància de l'idioma com a base de cultura de les nacions europees. Ens contemplen a tots com una nació europea que es planteja conflictes i es complica la vida amb la varietat d'idiomes.

Si mirem més enllà i girem la vista cap al món comunista de l'Europa oriental, podem constatar de bon antuvi que en aquells territoris les nacionalitats viuen en tots sentits per damunt de les fronteres estatals. Si ens limitem a la línia Curzon, trobarem que Polònia és habitada per rusos blancs, ucraïnians, alemanys i grecs, i, actualment, encara, per una comunitat jueva, considerada com a minoria. Txecoslovàquia per txecs, eslovacs, polonesos, ucraïnians, tzigans i alemanys. Hongria per alemanys. Romania per alemanys i hongaresos. Iugoslàvia per eslovacs, croates, alemanys, hongaresos, eslovens, romanesos, búlgars, turcs, albanesos i italians. Bulgària per macedonis i turcs. Albània per grecs. Per tant, sota aquells règims polítics les fronteres també són arbitràries i a més a més són barreres veritables per a impedir les relacions entre els agrupaments de pobles emparentats. Mentre a l'Europa occidental les fronteres van perdent de mica en mica la seva importància i permeten a tothom de traspasar-les, a l'Est són com unes cortines de ferro àdhuc entre els Estats comunistes.

Segons l'art. 11 de l'Ordenança soviètica del 5 d'agost del 1960 sobre la protecció de les fronteres de l'Estat, el pas per la frontera soviètica només és permès a les persones que tenen documentació d'entrada i sortida expedit per la Unió Soviètica i els altres Estats comunistes tenen una legislació semblant. Per tant, no existeix el dret de lliure circulació. Nosaltres ho hem vist ben clar fa un any a Komarno, petita vila provincial d'Eslovàquia, sobre el Danubi, al nord de la qual hi ha Txecoslovàquia i el Sur Hongria. Els dos costats de la vila estan units per un pont. Fa molts anys que no hi ha tràfic local per aquell pont, excepte quan l'oficina governamental d'un dels Estats trameta una delegació dita cultural a l'altra banda per una visita oficial.

Aquest reglament estrafolari en els Estats orientals és la conseqüència del fet que aquells Estats són, en oposició al marxisme, tots ells dirigits d'una manera nacionalista. Un alemany a Txecoslovàquia, per exemple, no és considerat oficialment com pertanyent a una minoria alemanya. La nova Constitució txecoslovaca no reconeix per a res les minories nacionals. Els alemanys magiars i els polonesos no tenen drets diferents dels txecoslovacs. Llurs valors culturals formen part del tresor cultural txecoslovac i no pas del país veí on són domiciliats llurs germans ètnics.

Contràriament a aquest estat de coses els europeus occidentals reconeixem sempre el dret d'un grup ètnic que visqui en un Estat però tenint relacions històriques, culturals i lingüístiques amb el poble d'un Estat veí i és permès de mantenir estretes relacions amb aquell poble. Això es demostra, entre altres, per les Declaracions minoritàries alemanyes i daneses de març del 1955 i per l'acord italo-austriac del 1946 sobre el Tirol del Sur...

El Consell d'Europa ha establert, dins la Comissió Jurídica Permanent, una Sotscomissió dedicada a les qües-

tions de les minories nacionals i aquesta sotscomissió està estudiant ara, sota la presidència del jurista danès Lannung, la possibilitat de completar la Convenció de Drets de l'Home amb un protocol addicional que garanteixi els drets més importants de les minories nacionals.

Per tant, la situació ètnica i política de l'Europa occidental és tota una altra cosa que la que hi ha al món que la volta. I aleshores, quina és la característica de la nació o de la nacionalitat o comunitat ètnica? Jo no ho podria dir millor de com ho ha dit el professor d'història de Cambridge, Josep Maria Batista i Roca, un dels militants del moviment reivindicador dels drets nacionals del poble català, avui oprimint pel règim franquista. Ho ha dit en un assaig publicat no fa gaire: «Una nació té la seva personalitat i també la seva vida... Els drets fonamentals d'una nació deriven d'aquests atributs essencials: la personalitat, la vida i el territori. El primer dret de tota nació, com de tot ésser vivent, és el dret de conservar la seva existència i la seva personalitat. Implícitament, el dret de conservar la vida i la personalitat nacionals comporta el dret de conservar cadascuna de les característiques o elements, com, per exemple, l'idioma, la cultura, el dret, l'economia. Ben entès que es tracta de conservar la personalitat nacional i els seus elements sempre plens de vida i no pas com a curiositats en les vitrines d'un museu. Per a conservar aquesta vida avui i per assegurar la seva continuïtat en el futur, cal interpretar aquest dret de conservació d'una manera ben àmplia, com el dret de conservar una nació vivent i desenrotllar-la amb tota la seva personalitat i tots els elements o les característiques d'aquesta personalitat... Les relacions entre la nació i el territori que ocupa ens porten a definir, encara, un darrer dret: el dret al territori nacional i a tot el que hi ha. A part de les consideracions econòmiques sobre el dret d'una nació a les riqueses de la terra i del subsol del seu territori, el dret a què ens referim es desdobla en dret d'una nació de permanència en el propi territori o sigui la condemna de les deportacions en massa i de les transferències forçoses de població i el dret de no deixar invadir el territori nacional per un altre poble i, per tant, la condemna dels trasplantaments de població aliena i d'emigracions planificades o encoratjades per a destruir el caràcter ètnic d'una comunitat nacional, nacionalitat o minoria nacional...»

Aquests principis són seguits a Europa? Hem de confessar que no. Hi ha molts d'exemples que demostren que els Estats pensen sempre en Estats i posen poca atenció a les nacions que els integren. Per tant, som encara lluny de la realització dels ideals expressats en documents sobre els Drets de l'Home i és difícil d'imaginar quan podrà ser creada una Europa Unida de veritat. No solament ens cal lluitar contra la tesi que els pobles amb Estat tenen el dret d'oprimir o assimilar les nacions que no tenen Estat propi sinó que també hem de lluitar contra una varietat de ressentiments per mor de la concepció nacionalista de certs Estats...

La Unió Federalista de Nacionalitats Europees, de la qual sóc secretari general, ha fet, durant molts anys, tota mena d'esforços per a fer comprendre aquesta concepció. Treballant amb aquest objectiu tot sovint trobem fortes resistències no solament en els cercles nacionalistes del Consell d'Europa sinó en molts Estats europeus. No es té en compte que lluitem per a realitzar les condicions necessàries que permetin crear una Europa Unida i no veuen que Europa no funcionarà de veritat si és edificada com una Societat d'Estats i no de pobles.

POVL SKADEGARD,

secretari general de la

Unió Federalista de Nacionalitats Europees.

CEDOC

CAMBRA CATALANA DE COMERÇ PER A L'AMERICA LLATINA

FA temps que des de diversos països de l'Amèrica Llatina i també des de l'interior de Catalunya empreses industrials, comercials i particulars interessats en intensificar l'intercanvi comercial es queixen dels entrebanes que troben als consolatats franquistes i suggereixen la conveniència d'intentar nous procediments per a intensificar les importacions i exportacions, reguanyar nous mercats per a la producció catalana i preparar-nos per al futur de la Catalunya alliberada. És clar que el franquisme farà tot el que podrà per a sotmetre l'intercanvi comercial a les conveniències burocràtiques i al control del règim. Per això, a l'ensens que caldrà cercar d'aconseguir xifres comercials majors que les d'avui, caldrà pensar també en contrarestar els entrebanes de la burocràcia franquista que no dona un sol permís sense una bona propina.

Empreses catalanes de l'Amèrica Llatina que volen posar-se en relació amb empreses industrials i comercials

catalanes de l'interior i comerciants de Catalunya, València i les Illes que volen augmentar les seves exportacions i també tots els industrials de les terres catalanes que necessiten compensar la manca de mercats europeus a conseqüència del nou sistema establert deixant al marge l'Espanya de Franco, necessiten la col·laboració patriòtica d'organismes que els ajudin. Dins de Catalunya mateix han sorgit diverses iniciatives entre els propis industrials i comerciants, com han sorgit a Euzkadi, eludint i prescindint dels Agregats Comercials del règim dictatorial espanyol.

La Cambra Catalana de Comerç per a l'Amèrica Llatina neix amb el propòsit de col·laborar en aquesta activitat econòmica. Per això s'ha creat a Mèxic, amb ramificacions a tota l'Amèrica Llatina, aquest organisme situat al marge del control oficial franquista i al servei exclusiu de Catalunya i dels catalans.

El primer pla de treball consistirà

en la realització del programa següent: 1. Establir un cens d'industrials, comerciants i empreses de qualsevol mena que siguin propietat de catalans o siguin regentades per catalans. 2. Fer el cens dels exportadors industrials i comerciants de les terres catalanes que tenen interès en treballar els mercats latinoamericans. 3. Proporcionar informacions, ofertes i demandes, relacionades amb la producció i el consum de productes de tota mena.

Demanam la col·laboració de totes les col·lectivitats catalanes i agraïrem propostes i suggerències, iniciatives i documentació per a poder enllestir el nostre arxiu el més aviat possible i poder donar el màxim de servei en les millors condicions.

Adreceu-vos, si us plau, a la Cambra Catalana de Comerç per a l'Amèrica Llatina, Apartado Postal 8620, México, D. F.

JOAN CARRERES I PALET,
secretari provisional.

INSTITUCIO DE CULTURA CATALANA

LA Institució de Cultura Catalana, fundada a Mèxic l'any 1948 per iniciativa i sota la presidència d'Avel·lí Artís, el malaguanyat escriptor, impressor, editor i director de La Nostra Revista, mort a l'exili, en renovar el seu Consell Directiu, ha elaborat un nou pla de treball encaminat, principalment, a coordinar les diverses activitats culturals de les col·lectivitats catalanes.

Entre els darrers acords que s'han començat a posar en pràctica, figuren els següents:

Establiment de relacions amb tots els Agregats Culturals de les Ambaixades estrangeres i intercanvi d'informacions i documents relacionats amb la cultura de cada país i la cultura catalana;

Relacions amb les institucions culturals de cada país i amb les principals biblioteques;

Col·laborar en l'expansió del llibre català editat a les terres ca-

talanes, atenent el clam dels editors la producció dels quals mereix ésser divulgada entre els catalans i entre els estudiosos, propugnant subscripcions encaminades a dotar les principals biblioteques de l'Amèrica Llatina d'una Secció Catalana ben nodrida i amb noves aportacions constants;

Coordinar els programes de les emissions catalanes de ràdio que funcionen a diversos països d'Amèrica, per tal de planejar accions conjuntes o coincidents d'homenatges, commemoracions i programes culturals, amb intercanvi de col·laboradors.

Es demana la col·laboració de tothom. Les adhesions i iniciatives poden adreçar-se a: Institució de Cultura Catalana, Apartado Postal 8620, México, D. F.

Dr. FRANCESC PANIELLO,
president.

VEU CATALANA

Any IV Núm. 32

15 de Febrer del 1961

Director

ARTUR COSTA

Administrador

PIUS ARIAS I MATOL

Secretari de Redacció

MARTÍ SOLER-VINYES

Correspondència, a

Apartado 1487, de México 1, D. F.

Imprès als tallers de

MANUEL CASAS, Impresor

Letina 303 México 5, D. F.

Preus de subscripció

Mèxic, un any ————— \$ 20.00

Altres països, un any — \$US 2.00

Un número ————— \$ 2.00

Autorizada como correspondencia de 2ª clase en la Administración de Correos N° 1 de México 1, D. F., el 5 de septiembre de 1958.

IBB
Biblioteca de Comunicación
Biblioteca General
CEDOC

PANORAMA POLITIC CATALA

HI ha molts amics que es pregunten per què a la Catalunya d'avui totes les activitats catalanistes i de lluita política contra el règim d'opressió estan a mans dels catòlics. I no s'adonen aquests amics que la cosa és ben clara: perquè són els més actius i perquè tenen sempre la iniciativa.

Això passa a conseqüència de la lluita de tendències que caracteritza el catalanisme liberal o d'esquerra que fou vençut en la guerra i que ha estat incapaç de superar-se durant tot el temps que portem d'exili. A més a més, el catalanisme liberal o progressista viu presoner d'una institució caducada a l'entorn de la qual uns quants homes significats en la política del passat fan la viu-viu i tenen por de separar-se'n pensant que es pot presentar el moment de restablir les institucions autonòmiques.

La nostra opinió és que el catalanisme liberal ja ha passat a la història i que cal anar més enllà.

Les dues forces en presència, la democràcia cristiana i la progressista, es comporten de manera molt diferent. Mentre els catalans d'esquerra s'han passat l'exili barallant-se, els catòlics s'han aplegat per objectius ben concrets i aprofiten totes les avinenteses per a fer alguna manifestació de catalanitat i d'antifranquisme.

El catalanisme liberal no té posicions clares ni sap definir una forma de catalanisme progressista. Mentre que els catòlics segueixen l'exemple dels moviments de la mateixa orientació de l'occident europeu i aspiren a governar Catalunya.

No sé pas que el catalanisme catòlic hagi definit ben bé la seva política. Però sap remoure el vell catalanisme sentimental, floralese i sardanistic i té èxit perquè l'altra mena de catalanisme no dona senyals de vida. En realitat, el catalanisme catòlic o la democràcia cristiana catalana viu un període durant el qual assaja diversos moviments fins a veure cristal·litzar en una organització la seva força i aleshores es llançarà a fons creant els equips necessaris per a la tasca de govern. De moment, no aspiren a res més que a mobilitzar els simpatitzants i especialment la joventut, orfe de guies d'esquerra que la portin a la lluita de cara al futur de la Catalunya alliberada.

D'aquesta manca de definició programàtica o d'objectius polítics se'n treu la conclusió, i es comprova sovint, que es realitza una política de

mitges tintes que, fatalment, acabarà amb els que la practiquen si no rectifiquen llur conducta i fixen ben bé les seves posicions en la lluita d'avui i de cara al demà més o menys immediat.

Aquesta política indefinida i contradictòria ja l'ha viscuda Catalunya en temps de la demagògia lerrouxista, en temps de l'anarquisme centralista o espanyolitzat i en temps del monarquisme oportunista de la Lliga.

Per ara i tant, contemplem en la política catalana dues menes de ciutadans que no estan d'acord entre ells: els antifeixistes o elements d'esquerra de l'interior i els exiliats. Són dues col·lectivitats catalanes antagòniques que es miren amb malícia i no arriben a viure la comunitat d'idees fonamentals que ha de caracteritzar la política d'un poble oprimat com el nostre.

Al nostre entendre, els homes que haurien hagut de mantenir-se units entorn d'un objectiu de lluita i amb un programa de reivindicacions nacionals i democràtiques són els seguidors de Francesc Macià, avui dispersos i esmicolats en grups diversos i divergents, dintre i fora de Catalunya.

Aquests homes són responsables de no haver mantingut la cohesió del grup i els més responsables són els homes madurs d'aquell sector, com a més experimentats i els únics capaços d'exercir els llocs de direcció del moviment rejuenit. Els intents que s'han fet, han fracassat. Molts dels companys significats del temps de Prats de Molló s'han desentès del compromís.

Aquesta dispersió dels que seguïrem Macià en els bons temps ha estat un gran mal per a Catalunya després de la desfeta del 1939. Sembla una cosa consubstancial amb el temperament inconstant del nostre poble. No es pot pas explicar que la dispersió hagi vingut de les diferències existents en el camp filosòfic o religiós,

perquè a Prats de Molló, hi havia les mateixes diferències entre nosaltres i no eren obstacle per coincidir en les qüestions fonamentals del nostre moviment nacional i democràtic. Ni el record de tants companys caiguts en la lluita és suficient per a refer els rengles del nostre moviment alliberador.

A Catalunya s'ha pensat crear un Fons de Solidaritat creient que els catalans nacionals i demòcrates exiliats hi cooperarien amb entusiasme. Tinc por que la noble iniciativa, amb tot i tractar-se d'una iniciativa d'urgent realització, també fracassarà per la dispersió actual i per les pugnes entre homes i entre grups que sembla que haurien de tenir uns punts de coincidència en les qüestions de principi.

Els catalans catòlics de l'interior practiquen la solidaritat d'una manera efectiva i els progressistes només fan una tasca negativa.

I és que, a Catalunya, els que lluiten constantment contra l'opressió al carrer i en el camp de la cultura, no es consideren sotmesos a la inèrcia i a l'acció funesta dels titulats representants de la Generalitat del 1932. L'home que es considera el màxim representant de la institució ha podrit totes les possibilitats d'entesa entre els sectors més afins del catalanisme liberal i d'esquerra, progressista i amb una tradició de lluita popular. Adversari decidit de Francesc Macià i dels homes que l'acompanyaven a Prats de Molló, ha volgut fer una política personal d'ençà del 14 d'abril del 1931 i ha aconseguit el que es proposava: la més lamentable dispersió política. I fa tot això sense poder ostentar cap títol d'haver participat en cap dels moviments i gestes que caracteritzaren l'activitat política i subversiva dels vells seguidors de Francesc Macià. Mai no ha volgut córrer cap perill, ni el de caure a la presó.

La democràcia cristiana actua i planta cara a l'enemic sempre sota l'alta direcció i control de jerarquies del catolicisme catalanista ben conegudes. Quan es presenti el moment de realitzar una veritable acció popular, potser els pararan els peus i preferiran fer marxa enrera per por d'ésser desbordats per les masses populars.

Ben al revés del que passaria entre homes d'esquerra,

Escolteu les emissions

HORA CATALANA

de

Maria Dolors Bargalló

X.E.S.M. 1470 kilocicles

de 2/4 de 8 a les 9

del vespre

De dilluns a dissabte

JOAN NICOLAU

Brussel·les (Bèlgica)

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General
CEDOC

IIa. CONFERENCIA NACIONAL CATALANA

INFORME DEL CONSELL EXECUTIU DEL C. N. C.

LES relacions del Consell Executiu amb els consellers i adherits de l'interior del territori de l'antic Principat de Catalunya han arribat a un punt de la més gran importància.

El C.E. ha pogut comprovar també la confiança que inspira als agrupaments actius de la Resistència Democràtica Catalana quan, en llur gran majoria, li han fet arribar els documents clandestins que editen i els informes privats, confidencials, sobre les seves posicions de principi i sobre la tàctica del moment. Les minories actives i els organismes nascuts dels primers intents d'unitat d'acció entre diversos sectors democràtics catalans, saben que poden comptar amb el recolzament incondicional del C.N.C. Catalunya enfora, fins i tot quan el Consell Executiu no coincideix d'una manera absoluta en l'apreciació dels problemes d'actualitat. El Consell Executiu ha dedicat una atenció especial a divulgar els documents clandestins de l'Interior, donant-los a conèixer a través de publicacions amigues o fent-ne edicions especials. Ha estat a base d'aquests documents clandestins i dels informes confidencials que el Consell Executiu del Consell Nacional Català ha pogut presentar als organismes internacionals les seves denúncies i apel·lacions basades en testimonis irrefutables dels catalans demòcrates que, a desgrat de les persecucions, les tortures i les condemes, continuen en peu de lluita contra les forces d'ocupació del franquisme.

El Consell Executiu ha recomanat a les Delegacions que col·laborin en la difusió dels documents clandestins de l'interior de Catalunya dintre la pròpia jurisdicció territorial, utilitzant la premsa del país, la premsa catalana i els organismes de filiació democràtica on tinguin amics i influència.

Les relacions amb el País Valencià i les Illes Balears i també amb el Rosselló i Andorra han tingut més aviat un caràcter cultural, tenint en compte que el camp de la cultura permet de treballar millor els sectors actius de la intel·lectualitat dels països germans, sense comprometre'ls en la lluita política que menen els catalans de la Catalunya estricta. El manteniment de la nostra cultura i la defensa del nostre idioma, comporten l'interès natural de divulgar els llibres i revistes editats en català, les conferències, cursos i exposicions dignes d'ésser divulgats entre els catalans escampats pel món. Gràcies als correus setmanals

II

Les Relacions del C.N.C. amb l'Interior del paísos catalans

que es reben amb regularitat, s'ha pogut establir un servei d'informació de totes les comarques i terres catalanes, especialment destinat als emigrats polítics del continent americà i ens consta que aquesta tasca informativa de les activitats culturals, artístiques, econòmiques i socials cada dia és seguida amb més interès pels connacionals que no es desenten de les coses de la pàtria. Aquestes informacions permeten plantejar, ben sovint, els principals problemes culturals de l'interior que reclamen atenció especial dels catalans que viuen lluny de la pròpia terra i exigeixen el seu concurs per a intentar de resoldre'ls.

El Consell Executiu ha establert enllaços clandestins amb l'Interior, per terra i per mar, i s'ha vist obligat a canviar-los molt sovint quan la policia franquista ha estat un perill pròxim per als amics compromesos. Però, a desgrat dels perills, sempre s'ha pogut mantenir la relació amb l'Interior, gràcies a l'esperit de lluita i de sacrifici dels nostres consellers i amics que han col·laborat en aquesta activitat primordial de mantenir el nostre contacte i de fer conèixer als amics de la Resistència Democràtica Catalana, el que passa i es diu a l'exterior, contribuint, així, en gran manera, a tenir ben assabentats als resistents de fets de l'Interior mateix que, algunes vegades, ells no han conegut per l'aparell de censura del règim franquista.

Han estat diversos els Consellers d'Amèrica i d'Europa que s'han traslladat, legalment o al marge de la llei franquista, a l'interior de Catalunya; han establert contactes a Barcelona i a les comarques; i han pogut proporcionar al Consell Executiu informacions de primera mà que han estat de gran interès per a orientar el treball a l'exterior. Alguns dels nostres Consellers han aprofitat viatges familiars o de negoci per a proporcionar al C.E. informacions d'interès. I, alguns, han romàs a Catalunya per llargues temporades.

El Consell Executiu ha recomanat a totes les Delegacions que l'assabentin amb temps dels possibles viatges de Consellers i amics que estiguin disposats a proporcionar-li la resposta a una enquesta sobre problemes del moment, recollir documentació, informa-

cions i impressions generals dels Adherits i simpatitzants del nostre moviment democràtic d'alliberament nacional català.

Els Consellers residents permanentment a l'Interior, han estat obligats a comportar-se amb la màxima discreció per a augmentar l'eficàcia del seu treball. Molt sovint, Consellers i simples simpatitzants del nostre Moviment Nacional han estat cridats per la policia franquista, els han presentat documents del Consell Nacional Català i els han amenaçat amb penes de tota mena, suposant-los col·laboradors actius. Això ha obligat sovint al Consell Executiu a desviar l'atenció de la policia espanyola, desorientant-la i donant-li pistes falses per a salvar de perills als nostres amics.

Actualment es comprova que hi ha una vasta zona difusa de col·laboradors i simpatitzants del Consell Nacional Català a les comarques més importants de Catalunya, els quals sense estar compromesos en la nostra Organització, fan el que poden per a divulgar els nostres Principis i documenten, anònimament, al Consell Executiu sobre fets i problemes d'actualitat que, diverses vegades, han permès de fer arribar als organismes i persones sobre les quals s'ha suggerit de fer sentir la veu del C.N.C., denúncies concretes i acusacions de col·laboracionisme amb l'enemic, havent aconseguit, en alguns casos, resultats positius, quan s'ha tractat de fer responsables, personalment, a determinats servidors del règim dictatorial espanyol d'un dany directe al nostre poble, com en el cas de l'exigència de responsabilitats per qüestions ben concretes a les principals figures de la política botiflera d'avui que ocupen alts càrrecs al servei del franquisme en els organismes oficials de Barcelona.

La difusió directa dels nostres Principis, en edició especial, per l'interior de les terres catalanes, ha estat una feina constant del Consell Executiu, sempre vetllant perquè els destinataris no resultin perjudicats davant l'enemic. Entitats de tota mena, organitzacions, biblioteques, consuls, etc. han rebut amb regularitat documents del Consell i sabem que aquells documents han passat de mà en mà i que, algunes vegades, han pogut llegir-se a les sales de lectura de determinats consuls estrangers de Barcelona on Catalunya hi té molt bons amics.